

Iškilūs Pilaitės jubiliatui: Vanda Sakalauskienė

Pilaitiškė Vanda Sakalauskienė pirmą dieną po Vėlinių pakvietė į jubiliejinį kūrybos vakarą, kuris vyko VšĮ „Beepart“ kūrybinėse dirbtuvėse. Jos įvairiaaspėkėi kūrybai pristatyti tarsi talkino ir tuo metu „Beepart“ sienas puošusios Rūtos Udraitės-Mikalauskienės paveiksłai gamtos meno temomis. Vanda taip pat labai labai artimai susijusi su gamta. Žemė jai taip pat gyvas organizmas. Vanda Sakalauskienė – tai tas žmogus Pilaitėje, kuris pirmasis kitus informuoja, kai čia pamato gamtos niokojimo pėdsakus. Neturėtų stebinti, – ji Maskvoje studijavo geofiziką, tad išmano, koks tai didžiulis žmonijos turtas. Beje, anuomet studijos Maskvoje buvo aukštai kotiruojamos, – kaip šiuo metu studijos Vakaruose. Ten pakliūti galėdavo tik ypatingai gabūs moksleiviai. Betgi viso šito Vandai neužteko. Lietuvoje ji įnyko į pozityviosios psichologijos, meno filosofijos ir teorijos studijas, išbandė save ir keramikoje. Dirbo ne tik dailės mokytoja, – vadovavo ne vienam keramikų būreliui. Su moliu negali atsisveikinti ir dabar, kai reikia sužiūrėti pasaulin ateinančius anūkėlius. Vanda, kaip ir jos tėtis, jau šviesios atminties Povilas Ratkevičius, lankoma ir poezijos mūzos. Ji bardė. Savo eiles ne kartą išdainavo Pilaitės poezijos pavasariuose, paviešino šia proga išleidžiamuose rinkiniuose (http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html). Regis, tokiai įvairialypiai kūrybai nesutrukdė daugiavaikės motinos padėtis. Gyveniman išleido keturis sūnus ir dukrą. Tarp jų beveik visi meno žmonės. Tai vokalinės grupės *El Fuego* dainininkas Jonas, Europos mastu dokumentinių filmų kūrime spėjęs dar studentaujant pasižymėti Rimas, Jurgis – skulptorius, dukra Elena taip pat eiliuoja, vizualaus meno atstovė. Vandą džiugina ir įdukros Justinos, biologės veikla. Ji kovotoja už geresnį keturkojų gyvenimą ne tik Pilaitėje, bet ir visame Vilniuje. Vanda Sakalauskienė nesikrato ir labdaringos veiklos. Atvirkščiai: ji ne vieno projekto, rūpinantis neįgaliaisiais, nuteistaisiais, iniciatorė ir savanorė. Apie tai yra parašiusi knygele, paskelbusi straipsnių periodinėje spaudoje. Tarp trofėjų, saugomų namuose, be galybės skulptūrėlių iš molio, daug knygų žmogaus tobulėjimo tema, nemažai ir apie prigimtinį lietuvių tikėjimą. Jam Vanda taip pat neabejinga (vakaro metu paskaitė eilių iš ciklo „Regėjimai iš dangaus“). Namuose kaip vienas brangiausių ir didelį skausmą sukeliančių trofėjų – Trispalvė. Ja buvo uždengtas neseniai anapilin išlydėto vyro, Laisvės gynėjo Antano Sakalausko: žmogaus Sausio 13-ąją patekusio po rusų okupantų tanku, bet tada išgyvenusio, karstas. Na, o jubiliejiniame kūrybos vakare mamai savo paskutiniuosius pasiekimus keramikoje apibendrinti padėjo sūnus Jurgis, kuris dar ir neprastas fotografas, sukurdamas filmuką apie skulptūrėles (<http://youtu.be/Wvz34k6qoCE>). Pristatydama bardiškąjį repertuarą, Vanda Sakalauskienė buvo pakankamai originali. Padainavo ne tik savo, bet ir skandalingojo filosofo, rašytoją ir poeto Frydricho Nyčės bei daugelio pamėgtos rašytojos ir keliautojos Jurgos Ivanauskaitės eiles. Savitai atliko ir kai kuriuos populiarius rusiškus romansus. Neaplenkė ir paties XVIII a. italų kompozitoriaus Tomaso Albinonio „Adagio G minor“, kuriam pritaikė savąją poeziją. Bendražygiai jubiliejaus proga sveikindami v.o. „Pilaitės bendruomenės“ tarybos narę Vandą Sakalauskienę, linkėjo ir toliau saugoti gyvenimo naštos ir laiko tėkmės neįveikiamus jaunatviškumą, amžinųjų būties prasmių paieškas ir siekį visa tai išreikšti meno kalba.

Parengė Pilaitės kronikininkė Angelė Šarlauskienė